

Asia T-47/01

Co-Frutta Soc. coop. rl
vastaan
Euroopan yhteisöjen komissio

Kumoamiskanne — Oikeus tutustua asiakirjoihin — Päätös 94/90/EHTY, EY,
Euratom — Hylkääminen — Laatijasääntö — Harkintavallan väärinkäyttö

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto)
16.10.2003 II-4445

Tuomion tiivistelmä

1. *Kumoamiskanne — Kannekelpoiset toimet — Käsite — Toimet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia — Valmistelevat toimet eivät ole tällaisia toimia — Pääsihteerin päätös, jolla korvataan komission asiakirjoja koskevan tiedonsaantipyynnön yhteydessä tehty aikaisempi kannanotto, on tällainen päätös*
(EY 230 artikla; komission päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 2 kohta)

2. *Komissio — Yleisön oikeus saada tietoja komission asiakirjoista — Päättös 94/90/EHTY, EY, Euratom — Asiakirjajulkisuuden rajoitukset — Laatijasäännön ulottuvuus — Komission suorittama jäsenvaltioiden toimittamien tietojen kokoaminen yhtenäiseen tietokantaan*
(Komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom)
3. *Komissio — Yleisön oikeus saada tietoja komission asiakirjoista — Päättös 94/90/EHTY, EY, Euratom — Asiakirjajulkisuuden rajoitukset — Laatijasäännön suppea tulkinta — Päätöksentekomenettelyn perustana olevat asiakirjat*
(Komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom)
4. *Komissio — Yleisön oikeus saada tietoja komission asiakirjoista — Päättös 94/90/EHTY, EY, Euratom — Asiakirjajulkisuuden rajoitukset — Laatijasääntö — Jäsenvaltioilta saadut asiakirjat — Vaikeudet päästä tutustumaan asiakirjoihin kääntymällä jäsenvaltioiden puoleen — Vaikutuksettomuus*
(Komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom)
5. *Komissio — Yleisön oikeus saada tietoja komission asiakirjoista — Päättös 94/90/EHTY, EY, Euratom — Asiakirjajulkisuuden rajoitukset — Laatijasääntö — Asetukseen N:o 1049/2001 ei ole mahdollista vedota tämän säännön suppean tulkinnan tukemiseksi*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1049/2001; komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom)
6. *Komissio — Yleisön oikeus saada tietoja komission asiakirjoista — Päättös 94/90/EHTY, EY, Euratom — Aikaisemman epäävän päätöksen uudelleen tarkastelu — Eriävät perustelut — Harkintavallan väärinkäyttöä ei ole tapahtunut*
(EY 230 artikla; komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom)

1. EY 230 artiklassa tarkoitettuja kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia ovat vain sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. Kun on kyse toimista tai päätöksistä, jotka syntyvät monivaiheisesti muun muassa sisäisessä menettelyssä, kannekelpoisia toimia ovat pääsääntöisesti vain toimenpiteet, joissa lopullisesti vahvistetaan toimielimen kanta kyseisen menettelyn päätteeksi, eivätkä menettelyn kuluessa tehdyt toimenpi-

teet, joilla valmistellaan lopullista päätöstä.

Tältä osin yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehdyssä päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom säädetyn menettelyn yhteydessä, silloin kun alkuperäisen vastauksen ollessa kielteinen asianomainen esittää

komission pääsihteeristölle vahvistavan hakemuksen kyseisen kannan muuttamisesta, kyseisen pääsihteerin päätös on toimielimen lopullinen kannanotto. Näin ollen vain komission pääsihteerin toteuttamalla toimenpiteellä, joka on luonteeltaan päätös ja jolla aikaisempi kannanotto korvataan kokonaan, voidaan saada aikaan sellaisia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin, ja näin ollen vain se kelpaa EY 230 artiklassa tarkoitettun kumoamiskanteen kohteeksi.

(ks. 28, 29 ja 31 kohta)

2. Se seikka, että komissio kokoaa yhte-näiseen tietokantaan jäsenvaltioiden toimittamia tietoja, ei ole riittävä, jotta jäsenvaltioita ei voitaisi katsoa näiden asiakirjojen laatijoiksi yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehdyssä päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom tarkoitetulla tavalla silloin, kun tämä toimielin vain kokoaa tiedot siinä yksinkertaisessa tarkoituk-sessa, että helpotetaan tietojen vertai-lua ja kahteen kertaan tapahtuvan las-kennan tarkistamista, mutta se ei voi itse tehdä muutoksia, korjauksia tai mitään muuta käsittelyä, koska näiden tietojen tarvittavat tarkistukset tai korjaukset on pyydetävä kansallisilta viranomaisilta.

(ks. 47 kohta)

3. Vaikka onkin siten, että laatijasääntöä, jolla rajoitetaan yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehdyssä päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom säädettyä oikeutta tutus-tua asiakirjoihin, on tulkittava ja sovellettava suppeasti, jotta oikeutta tutustua asiakirjoihin ei rajoitettaisi, väitettä, jonka mukaan tätä sääntöä, jota on tulkittava suppeasti, ei sovelleta tapauksissa, joissa pyynnön kohteena ovat ulkopuolisten asiakirjat ovat yhteisön päätöksentekomenettelyn perustana, ei kuitenkaan voida hyväk-syä. Koska päätöksellä 94/90/EHTY, EY, Euratom voimaan saatetuissa käytännesäännöissä ei säädetä rajoi-tuksia kyseisen säännön soveltamiselle, sitä on aiheellista tulkita siten, että sitä sovelletaan täysimääräisesti kaikenlai-siin ulkopuolisten asiakirjoihin, joihin on pyydetty saada tutustua, ilman, että on mahdollista säätää erilaisia sovel-lettavuuden tasoja sen mukaan, voiko näillä asiakirjoilla olla vaikutusta talouden toimijoihin, joita asia koskee, tai sen mukaan, miten komissio käyt-tää niitä päätöksentekomenettelyssään.

Lisäksi oikeuskäytännössä vahvistettua arviointiperustetta, jonka mukaan laa-tijasääntöä tulkitaan ja sovelletaan suppeasti, on noudatettava muun muassa silloin, kun on epäselvää, kuka on laatinut pyynnön kohteena olevan asiakirjan. Kun tältä osin ei ole epä-selvyyttä, koska jäsenvaltiot ovat ainoita kyseisten asiakirjojen laatijoita, tällaiseen oikeuskäytäntöön ei voida perustellusti vedota.

(ks. 57, 58, 60 ja 61 kohta)

4. Yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehdyssä päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom säädetyn menettelyn yhteydessä ilmenevillä vaikeuksilla päästä tutustumaan pyynnön kohteena oleviin asiakirjoihin kääntymällä jäsenvaltioiden puoleen ei ole minkäänlaista vaikutusta tämän toimielimen tekemän sellaisen päätöksen lainmukaisuuteen, jolla evätään oikeus saada tutustua pyynnön kohteena oleviin asiakirjoihin sillä perusteella, että kyseiset valtiot ovat niiden laatijat. Jäsenvaltioiden sillä kannanotolla, joka koskee pyynnön kohteena olevia tietoja, joka kuuluu kunkin jäsenvaltion sisäiseen oikeusjärjestykseen ja johon sovelletaan sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä tätä varten säädettyjä rajoituksia, ei haitata sitä, että komissio soveltaa asianmukaisesti yhteisön lainsäätäjän säätämää laatijasääntöä.
6. Toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi.

(ks. 64 kohta)

5. Koska Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annettu asetus N:o 1049/2001 tuli voimaan 3.6.2001 ja koska sitä sovelletaan vasta 3.12.2001 alkaen, siihen ei voida vedota komission aikaisemmin tekemää sellaista päätöstä vastaan, joka on yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehdyssä päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom säädetyn järjestelmän mukainen, sellaisen väitteen tukemiseksi, jonka mukaan laatijasäännön suppea tulkinta johtaa siihen, ettei sitä sovelleta.

(ks. 65 kohta)

Tältä osin, koska tiedonsaantioikeutta neuvoston ja komission asiakirjoista koskevilla käytännösäännöillä toteutussa ja komission osalta asetuksessa 94/90/EHTY, EY, Euratom käyttöön otetussa järjestelmässä pyynnön kohteena olleiden asiakirjojen luovuttamisesta kieltäytymiseltä edellytetään kahteen kertaan esitetyn pyynnön menettelyä, jossa vain pääsihteerin vahvistava päätös muodostaa toimielimen lopullisen kannanoton, komission uudelleentarkastelumenettelyn yhteydessä esittämiä eriäviä perusteluita ei voida pitää osoituksena siitä, että harkintavaltaa on käytetty väärin, koska tämän menettelyn tarkoitus on juuri se, että pääsihteerin voi harkita asiaa uudelleen ilman, että toimivaltaisten yksiköiden aikaisemmat kannanotot olisivat sitä sitovia.

(ks. 72 ja 73 kohta)